

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Caovt III. Quanto errore à nonnullis existimatum sit, hanc corruptionis & mortis seruitutem, hominibus, vt bestiis, esse naturalem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

Ipso namque inuito, & animus plerunque turbatur, & caro dolet ac veterascit & moritur, & quidquid aliud patimur, quod non pateremur inuiti, si voluntati natura omni modo atque ex omnibus partibus obediret. Sic omninò per iustitiam dominantis Dei, cui subditi seruire nolimus, caro nostra quæ subdita nobis fuerat, iam non seruiendo molesta est: quamuis nos, Deo non seruiendo, nobis, non illi, molesti esse potuerimus.

In sent. Pro-
seri, sent. 75.

Corpus carnis nostræ, inquit Augustinus, ornamentum nobis fuit. Peccauimus, & compedes inde accepimus; vt vinculis mortalitatis omnis humanarum actionum cursus præpediretur. O mortalium igitur fragilis & caduca natura! Nisi enim nos Christi fides extollat ad cælum, & æternitas animæ promittatur; cum bestiis &

Ecclesiast. 9.

iuuentis, corporum vna conditio est: Idem occubitus iusto & impio, mundo & immundo, sacrificanti & sacrificare contemnti. Ob hoc, opinor, demonstrato

Ioannis 11.

sibi Lazari monumento, lacrymatus est Christus: tantam videlicet generis humani deiectionem, exilius honoris culmine, pressius considerans.

CAPVT III.

Quanto errore à nonnullis existimatum sit, hanc corruptionis & mortis seruitutem, hominibus, vt bestiis, esse naturalem.

NE c defuere tamen, qui hanc corruptionis lugendam seruitutem, nobis, vt brutis animantibus, esse naturalem affirmarent. Error tolerabilis, si esset à philosopho quopiam gentili profectus, qui primam conditi hominis dignitatē, & ruinam eiusdem ignoraret: nunc verò Pelagianorum, sub nomine Christiano, detestanda hæresis fuit: qua id creditum est, naturam esse hominis instituti, quod diuinis ex literis constat pœnam esse damnati. Quin gentiles ipsi philosophi, tam hoc naturæ hominum sine dubio nobilissimæ non conuenire viderunt, vt ex iis quidam non dubita-

runt

runt dicere, hominem non ut à matre natura, sed ut à nouerca, editum in vitam: corpore videlicet nudo & fragili & infirmo, animo autem anxio ad molestias, humili ad timores, molli ad labores, prono ad libidines: in quo tamen inesset tanquam obrutus quidam diuinus ignis, ingenij & mentis. Theophrastus certe moriens, accusasse naturam dicitur, quòd ceruis & cornicibus vitam diuturnam, quorum id nihil interesset; hominibus, quorum maximè interfuisset, tam exiguam vitam dedisset, quorum si ætas potuisset esse longinquior, futurum fuisse, ut omnibus perfectis artibus, omni doctrinâ hominum vita erudiretur. Querebatur igitur se tum cum illa videre cœpisset, extinguere. Alij fuere gentium philosophi, qui ob aliqua scelera in vita superiore suscepta, pœnarum luendarum nos causa dicerent esse natos: & animos, corruptioni obnoxios corporibus, tanquam viuos cum mortuis, alligatos esse eo videlicet supplicij genere, quo Hetrusci prædones captos afficere consueuerant. Qui, ut est à Valerio Maximo scriptum, viuorum corpora cadaueribus aduersa aduersis alligata atque constricta, ita ut singulæ membrorum partes singulis essent accommodatæ, tabescere simul patiebantur; amari vitæ pariter ac mortis tortores. Manichæos verò hæc impulit cõsideratio, ut incõmutabilem quandã, & Deo coeternam introducerent mali naturam, in qua vitiorum omnium malique totius caput & origo existeret, huiusque tam tetra nature permixtionem cum rebus bonis bello quodam factam, deliris quibusdam imaginibus confingebant. Enumerabãt enim & ipsi mala generis nostri, eaque addebãt quæ non omnes quidem paruulos, sed tamen plurimos cernimus perpeti; multa & varia, usque ad dæmonum etiam horrendos incurfus: atque hunc in modum concludebant: Cum sit iustus & omnipotens Deus, qui sit ut mala hæc, eius imago patia-

Cicero 3. de
Republica.

Cicero lib. 3.
Tuscul. quest.

Lib. 9. cap. 2.

Aug. contra
Iul. lib. 4. c. 12.
& lib. 6. c. 9.

tur in paruulis, nisi quia vera est, quam nos asserimus, duarum naturarum, boni malique permixtio? hos omnes Catholica veritas errare conuincit, confitens originale peccatum: per quod hominum genus, daemonum ludibrium effectum est, & laboriosae miseriae destinata propago mortalium. Non enim ita esset, si humana natura in eo statu in quo primum condita est, perstirisset. Deus namque, ut sacra testantur eloquia, mortem non fecit: sed deceptor hominis, causa mortis, est diabolus. Cui posteaquam ille acquieuit, euenit quod ait Apostolus: Per unum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransijt. Semel autem admissio peccato, quo nisi praeeunte, mors nunquam fuerat ingressura, factum est, ut illud etiam verè dicitur: Vita & mors à Domino Deo. nimirum ut hanc intelligatur Deus, non ut primus auctor, sed ut peccati iustissimus ultor, intulisse: istoque modo veritas appareat vtriusque sententiae, & illius qua dictum est, Deus mortem non fecit: & huius qua dicitur, Vita & mors à Deo sunt. Quod verò quidam aiunt, fieri non potuisse ut terrenum corpus non naturaliter solueretur, & quod pugnantibus elementorum qualitatibus constaret, non aliquando deficiens atque languescens, interitum pati cogeretur; id totum hallucinatione humana, non firma ratiocinatione concluditur. Si enim Deus, inquit Augustinus, Israëlitarum vestimentis & calceamentis praestitit, ut per tot annos non sint obtrita: quid mirum si obedienti homini eiusdem potentia praestaretur, ut animale ac mortale habens corpus, in eo quendam obtineret statum, quo sine defectu esset annosus; eo tempore quo Deus vellet, à mortalitate ad immortalitatem sine media morte venturus? Verum ridebant haec increduli, fatisque ineptum censebant, hominem asseri corruptibili fuisse natura prognatum,

& ta-

*Rom. 5.**Ecclesiast. 11.**August. lib. 5.
contra Iul. c. 7.**Lib. 1. de peccatorum
mari-
tis & remissione,
cap. 3.*

& tamen, nisi peccaret, non fuisse moriturum, ita volente Deo. Quibus respondens Cyrillus, Platoni, inquit, licet dicere quasi ex Dei persona ad Solem, Lunam, cæterasque stellas (etenim sensibiles quoque nominat Deos) Quoniam orti estis, immortales vos quidem esse & indissolubiles non potestis; neutiquam tamen dissoluemini, nec vos vlla mortis fata periment, propter consilium nostrum: quod maius est vinculum ad perpetuitatem, quam illa quibus quando nascebamini, compacti estis. Quapropter, ipso quoque suffragante Platone, tametsi non orta modò sint hominum corpora (quod etiam sunt Angeli, qui propterea quòd ex nihilo sunt, etiam in nihilum abire possunt) verum etiam composita & coagmentata è pluribus, & iis quidem quæ inter sese pugnare videatur necesse esse: tamen & his omnipotens conditor tam facile præstare perpetuitatè stabilemquæ vitæ suæ statum potest, quàm ipsis incorporeis spiritibus: qui ob id ipsum quòd orti sunt, etiam esse desinerent, nisi Dei voluntate seruantur. Neque verò id violentum aut contra naturam futurum fuisse existimari debet. Rerum quippe natura, sui nutum sequitur conditoris. qui utique & omnibus modis, quod sibi placet, arcanis quibusdam efficacis, attingi posse declarat: quia quod ipse consulerit, hoc & singulis creaturis natura est, quemadmodum ait D. Cyrillus eodè libro tertio cõtra Iulianum. Quocirca, quod ad ipsam quidè attinet pugnam discordiamque qualitatum, nullam ibi futuram fuisse reor, in optimè constitutis hominum corporibus: in quibus præsertim ante peccatum inobedientiæ, nullum esse potuit malum. atqui sine malo, nulla accidere pugna potest. Etenim quãdo pugnatur, aut bonum pugnat & malum, aut malum & malum; aut si duo inter se bona pugnant, in ipsa profectò pugna, magnum inest malum. quod in corpore quando contingit, ut

Lib. 3. contra Iulianum. Plato in Tim.

Refert hæc eadè ex Platone. Aug. lib. 22. de civit. Dei, cap. 26.

August. lib. 5. cõtra Iulianum, cap. 50.

Consule Aug.
lib. de natura
& gratia,
cap. 34.

ex quibus constat, id est, humidum & siccum, calidum & frigidum, pacem secum concordiamque non teneant, morbi ægrotationeque nascuntur. Et quis audeat dicere aliquid eorum non esse bonum, cum omnis creatura Dei bona sit, & benedicant in Hymno trium puerorum frigus & æstas Dominum? quæ sunt inter se quidem contraria, seruant tamen pro rerum incolumitate concordiam. Possunt enim & contraria non inuicem aduersari, sed ex alterutro temperari, & bonam valetudinem reddere. Idcirco Plato in eo dialogo quem de Amore scripsit, inter cætera quæ disserit ex persona Eriximachi medici dicit oportere ea quæ inimicissima sunt in corpore, quoad eius fieri potest, amica facere, & ut se mutuo ament, id est, ut concordent, efficere. esse autem inimicissima ea quæ maximè sunt contraria, frigidum calido, amarum dulci, siccum humido, & omnia alia eiusmodi. His, inquit, cum amorem & concordiam inducere nosset progenitor noster Æsculapius, nostram artem constituit. Est igitur, quemadmodum ille disputat, humani corporis sanitas bonaque temperies ex amore seu concordia contrariorum exorta. Cum verò in nostro corpore discrepant, seque inuicem oppugnant; valetudo turbatur; & hoc totum sic, ut ipsa mors de peccati ipsius propagatione descendat. Neque enim & hæc quisquam dixerit, inquit Augustinus, si nemo peccasset, nos in illa beatitudine Paradisi fuisse passuros. Corpus igitur humanum, non propter fragilitatem terrenam, quia de puluere terræ concretum & compactum sit; sed propter peccatum, quemadmodum beatus Apostolus asseruit, mortuum est. Quo loco vigilantissimè non ait, mortale, sed mortuum. Priusquam enim mutaretur in illam incorruptionem, quæ in sanctorum resurrectione promittitur, poterat esse mortale, quamuis non moriturum. Sicuti hoc nostrum esse potest, ut sic dicamus,

Aug. lib. 1. de
peccatorum ma-
litiis & remis-
sione, cap. 4.
& 5.

agro-

ægotabile; tamen non ægotaturum. Cuius enim caro est quæ non ægotare possit, etiam si aliquo casu priusquam ægotaret occumbat? sic & illud corpus iam erat mortale: quam mortalitatem fuerat assumptura mutatio in æternam incorruptionem, si in homine iustitia siue obedientia permaneret. Cæterum hoc ipsum quod mortale fuit, quia mori potuit, non est mortuum effectum, id est, tale ut iam ex sui in deterius mutatione & quadam veluti morbida & mortifera qualitate necessariò moreretur, nisi propter peccatum. Primum itaque hominum in Paradiso corpora, licet animalia fuerunt, nondum spiritualia, non tamen mortua fuere, id est, quæ necesse esset emori. quod eo primum die factum est, quo lignum vetitum tetigerunt. Quando enim peccavit Adam non obtemperans Deo, tum eius corpus gratiã perdidit, qua fiebat ut animæ omnino ex parte obediret. Tum etiam morbo quodam ex repentina & pestifera corruptione concepto, factum est in illis, ut ea in qua creati sunt stabilitate ætatis amissa, per mutabiles ætatum irent in mortem. Quamvis igitur annos postea vixerint multos; eo tamen die mori cœperunt, quo mortis legem qua in senium veterascerent, acceperunt. Non enim stat vel temporis puncto, sed sine intermissione labitur, quicquid immutatione continua sensim currit in finem, non perficientem, sed consumentem. Sic nimirum impletum est quod dixerat Deus: Quacunque die comederitis, morte moriemini. Sicut enim in ipsis nostris corporibus quædam pro suo modo sanitas dicitur; quæ si perturbata sic fuerit, ut letalis morbus iam viscera depascatur, quo inspecto, mortem imminere medici prænunciant; mortale quidem corpus etiam tum dicitur, sed aliter quam cum esset sanum, quamvis quandoque sine dubio moriturum: ita illi homines animalia quidem corpora gerentes, sed non moritura nisi peccassent,

*Aug. lib. 9. de
Genesi ad literam,
cap. 10.
& lib. 11.
cap. 32.*

mox ubi præceptum transgressi sunt, eorum membris veluti quæpiam læthalis ægritudo mors ipsa concepta est; mutauitque illam qualitatem qua corpori sic dominabantur, vt non dicerent, Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ. Quid enim aliud non dicam nati, sed omninò concepti, nisi ægritudinē quandā inchoauimus, qua sumus sine dubio morituri? Neque enim tam necesse est, inquit Augustinus, eum ipso morbo mori, qui hydropicus, aut disentericus, vel elephātiōsus factus fuerit, quàm eum qui hoc corpus habere cœperit, in quo omnes homines sunt naturâ filij iræ. Rem eandē præclare D. Ambrosius expressit, de vidua illa differens, cuius vnicus filius efferebatur mortuus; totumq̄. hoc ad genus humanum transferens, in quo quisque nostrum, inquit, mortali corpore circumseptus, tanquã loculo inclusus, quatuor materialibus ad sepulchrū rapitur elementis. Hæc enim illi erant quatuor acerbi funeris portitores, qui corpus humanum letali fluxu naturæ materialis vrgebant. Quid enim aliud nisi quodam in feretro, hoc est, supremi funeris instrumento, iacemus exanimis, cùm vel ignis immodicæ cupiditatis exestuatur, vel frigidus humor exundat, vel pigra quadam corporis habitudine vigor hebetatur animorum, vel concreta noster spiritus labe, puræ lucis vacuus alit mentem? Hi sunt, inquit, nostri funeris portitores. hoc tristissimum funus, nō natura nobis, sed peccati pœna facit. Quippe homini lapso dictum est, Terra es, & in terram ibis. Quæ cùm Iudicis sit sentētia, damnantis peccatorem; nullo modo futuram existimandum est fuisse talem humani corporis dispositionem, nisi hanc inobedientiæ meritum accersisset. Quod quidem meritum ita mortis subeundæ necessitas subsecuta est, vt licet productior fieri vita vsu ligni vitæ potuisset, nunquam tamen mortem vitiatuſ homo & damnatus euaderet.

CAPVT

*Lib. 5. in Luc.
cap. 28.*